

такое. Таким образом, состав преступления, предусмотренного ч. 3 ст. 114 УК АР, также формальный.

Совершение наемником других преступлений во время его участия в вооруженном конфликте либо военных действиях должно квалифицироваться по соответствующим статьям УК АР.

На первой Карабахской войне, так и во второй 44-дневной войне армянская армия воевала сотнями наемников из Ливана, России, Грузии, Франции и других стран [5,с.6]. Женщина-снайпер, попавшая в плен, в своем объяснении заявила, что армяне хорошо платили наемникам, и поэтому она присоединилась к отрядам наемников, чтобы заработать деньги.

Сбор наемников, обучение наемников, финансирование наемников, предоставление иных гарантий наемникам, использование наемников в военном конфликте или военных операциях запрещены Международной конвенцией “ о борьбе с задержанием, использованием, финансированием и обучением наемников ” от 4 декабря 1989 года [6] .

Список литературы

1. Уголовный Кодекс Азербайджанской Республики, «Издательство закона», 2018, стр.100.
2. Иманов М.Н. «Уголовное право - особенная часть, учебник со сборником, стр. 32-33. Издательство «Дигест », Баку, 2004 г., 606 стр.
3. Комментарий к Уголовному кодексу Азербайджанской Республики, Баку, Diesta, с. 249-251, 2001, 950 с.
4. <http://www.e-qanun.az/framework/4601>.
5. Газета «Азербайджан», № 288, 3.11.2020, стр.6.
6. Конвенция о борьбе с наймом, использованием, финансированием и обучением служащих, 4 декабря 1989 г.

Байдаченко М.М.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Проблема захищеності персональних даних від втручання та ймовірного оприлюднення сторонніми особами в сучасних умовах є глобальною у кожній країні. Сьогодні життєдіяльність людини є неможливою без надання інформації про себе іншим членам суспільства, державним органам, громадським організаціям, але попри всі переваги існує великий ризик несанкціонованого втручання в особисте життя людини, що призводить до порушення права на використання «приватних» даних. Все це й зумовлює проблематику та актуальність проведення дослідження та доцільність механізму захисту особистої інформації.

Метою даної публікації є дослідження теоретичних і практичних проблем захисту персональних даних та розроблення рекомендацій щодо системи їх захисту.

Особливий інтерес захисту особистих даних як із теоретичної, так і з практичної позиції приділено в наукових працях багатьох учених, а саме: І.М. Городинський, Г. Саттон, О.М. Родіоненко, С.С. Єсімов, В.О. Волосецький, К.С. Мельник, О.Г. Рогова, В.В. Оніщенко.

Персональними даними, відповідно до статті 2 Закону України «Про захист персональних даних», визнаються «відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована» [1].

В Законі вказані принципи, відповідно до яких обробка персональних даних здійснюється для конкретних і законних цілей, визначених за згодою суб'єкта персональних даних, або у випадках, передбачених законами України, відкрито і прозоро із застосуванням засобів та у спосіб, що відповідають визначеним цілям такої обробки тощо. Але, насправді, в реаліях сьогодення це відбувається інакше.

З кожним кроком при використанні Інтернету ми здійснюємо обмін важливими документами, робочими файлами, різноманітними фотографіями та іншими речами або заповнюємо особистою інформацією мобільні додатки, персональні дані яких часто

зберігаються та передаються без нашої явної згоди чи навіть знання про їх обробку. Основною проблемою є швидкий розвиток та збільшення кіберпростору, а мережа Інтернет сьогодні стала структурою, вкрай необхідною для людства в процесі їх діяльності [2].

Постає проблема захисту прав людини, адже нормативно-правове регулювання значно відстає від новітніх технологій та нових можливостей використання глобальної мережі. Тому забезпечення недоторканності персональних даних особи в кіберпросторі потребує абсолютно нового підходу до його розуміння, ефективного контролю збору таких даних, обробки, знищення та виправлення.

Кожна людина повинна знати, хто і де обробляє її персональні дані, кому вони можуть передаватися, де вони можуть зберігатися. Насамперед, важливою складовою такої проблеми є відсутність розуміння того, що саме повинно захищатися в контексті інформаційної безпеки людини.

І доречно Україні враховувати досвід іноземних держав, а саме Європейського Союзу, де вже давно розробляються принципи, кодекси й декларації з метою встановлення нормативної бази та спеціальних правил і кодексів поведінки для врегулювання всіх аспектів, пов'язаних з розвитком та глобалізацією інформаційного суспільства.

Сучасне право ЄС містить декілька нормативно-правових актів, призначенням яких є забезпечення належного рівня захисту персональних даних осіб у всіх країнах ЄС. Одним з основних аспектів, врегульованих у законодавстві ЄС, є «право бути забутим». Це означає, що кожна особа у будь-який момент має право вимагати видалення її персональних даних з мережі.

У 2016 році у країнах ЄС набув чинності Загальний регламент захисту даних, General Data Protection Regulation, яким було запроваджено нові принципи обробки персональних даних та встановлено нові гарантії їх захисту [3].

З-поміж основних прав, які були вдосконалені Регламентом, слід виділити наступні:

1. Право бути поінформованим. Якщо інформація збирається безпосередньо від індивіда, необхідним є його оповіщення про це та отримання однозначної, явно вираженої згоди. Згода не може бути мовчазною та повинна бути відділена від інших умов договору.

2. Право бути забутим. За запитом суб'єкта, вся інформація про нього повинна бути видалена. Компанії, які можуть розміщувати інформацію користувачів онлайн, повинні за запитом особи видаляти не лише інформацію, а й посилання на неї чи будь-які можливі копії.

3. Право на заборону обробки. Компанія зобов'язана відмовитися від опрацювання персональних даних на вимогу суб'єкта, що перешкоджатиме доступу третіх осіб до даних, видалення їх із веб-сайту тощо.

Перспективами вдосконалення найбільш «слабкої ланки» в системі обробки персональних даних та їх захисту – є як юридичне супроводження захисту персональних даних у мережі Інтернет, так і чітка фіксація відповідальності володільців персональних даних шляхом притягнення до адміністративної відповідальності, застосовуючи санкції тощо, у випадках, коли ці дані стають загальновідомими [4].

Крім того, GDPR передбачає створення незалежних публічних органів, відповідальних за моніторинг застосування Регламенту. Такі органи повинні мати слідчі повноваження, а також право накладати санкції. У більшості країн Європейського Союзу такі органи вже створені, при цьому вони є вузькоспеціалізованими і займаються виключно питаннями інформації та захисту персональних даних.

Враховуючи досвід Європейського Союзу, Україна має привести національне законодавство у відповідність з міжнародними стандартами, створити систему незалежних адміністративних, правозастосовних, консультативних та наглядових органів, що забезпечуватимуть дотримання права на захист персональних даних як у приватній, так і в публічній сферах. В Закон України «Про захист персональних даних», який повинен бути основою, можна імплементувати першочергові європейські норми з чітким визначенням норм щодо свободи інформації та захистом персональних даних, а також деталізацією взаємодії та фіксацією відповідальності за порушення норм у сфері захисту персональних даних.

Висновок. Саме тому контроль за дотриманням правил збору, зберігання та захисту персональної інформації повинні взяти на себе державні органи. Захист персональних даних повинен враховувати усі етапи, що пов'язані з персональними даними, – від їх збирання до знищення або ж втрати ними актуальності.

Список використаних джерел

1. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI/ Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text> (дата звернення 17.03.2021)
2. Проблеми захисту прав людини в інформсуспільстві / А. Пальонко / Юридична Газета online. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/problems-zahistu-prav-lyudini-v-informsuspilstvi.html>
3. GDPR – нові виклики для обробників персональних даних / К. Тищенко / Юридична газета online. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/gdpr--novi-vikliki-dlya-obrobnikiv-personalnih-danih-v-ukrayini.html>
4. Захист персональних даних у законодавстві Європейського Союзу та України / О.Г. Рогова // Теорія та практика державного управління. 2011. Вип. 3. С. 464-471. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpdu_2011_3_71

Науковий керівник: к.і.н., доцент Попова Н. О.

Васильєв С. В.

*Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку
НАПрН України*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСУВАННЯ СТВОРЕННЯ НОВИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Створення інноваційних лікарських засобів потребує відповідного фінансування. Наукові дослідження у сфері фармації можуть здійснюватися як підприємствами, що виробляють лікарські засоби, так і державними науковими установами. Належне правове регулювання фінансування створення нових лікарських засобів повинно забезпечувати проведення наукових досліджень у даній сфері.

Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року містить аналітичну інформацію про те, що основним джерелом фінансування інновацій в Україні залишаються власні кошти підприємств – 84,5 відсотка загального обсягу фінансування інновацій. З 2006 по 2018 рік зареєстровано лише 16 інноваційних проектів [1]. Наведені дані характеризують не тільки фармацевтичний бізнес, але й інноваційну діяльність в Україні взагалі.

В. М. Пашков відзначає низьку інноваційну активність вітчизняних фармацевтичних підприємств, яка пояснюється браком розвинутої інноваційної інфраструктури, мізерним фінансуванням науково-технічної діяльності, недостатньою увагою до розвитку власного науково-технічного потенціалу, недосконалістю інструментів правового регулювання інноваційної діяльності [2, С. 47]. Погоджуючись в цілому із дослідником, відзначимо, що певні інструменти правового регулювання інноваційної діяльності зі створення нових лікарських засобів все ж таки передбачені в українському законодавстві.

Програмні документи Кабінету Міністрів України та Міністерства охорони здоров'я України передбачають напрями фінансування наукових досліджень у сфері створення нових лікарських засобів. Зокрема, Концепція розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України на 2011–2020 рр. передбачає посилення ролі наукових профільних закладів у провадженні пріоритетних фундаментальних і прикладних досліджень, запровадження багатоканального фінансування фармацевтичної науки за рахунок бюджетних та позабюджетних коштів [3]. Державна стратегія реалізації державної політики забезпечення населення лікарськими засобами на період до 2025 року декларує використання існуючих та залучення нових джерел фінансування національних наукових досліджень лікарських засобів, забезпечення державної підтримки розвитку наукового кадрового потенціалу, зокрема стипендіальних програм та програм соціального захисту науковців, створення інфраструктури